

VESIHUOLLON FYYSISEN TURVALLISUUDEN YHTEISHANKE **VESFY**

Miksi VESFY-hanke käynnistettiin?

- Suojauskäytännöt ovat vaihdelleet laitoksittain
- Ei valtakunnallista vertailu- tai arviointipohjaa
- Turvallisuustilanteen muutos ja kohonneet riskit
- Uudet lakisääteiset vaatimukset kriittiselle infrastruktuurille
- Vesihuolto osana yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta ja kriittistä infrastruktuuria

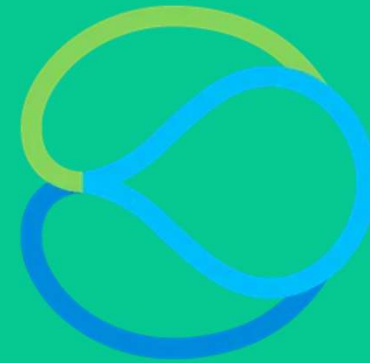
Hankkeen päätavoitteet

- Tarjota yhtenäinen viitekehys fyysiselle turvallisuudelle
- Tukea suojaustason määrittämistä ja kehittämistä
- Mahdollistaa vertailtavuus eri vesihuoltolaitosten välillä
- Tuoda käytännön työkaluja päätöksenteon tueksi

Hanketta rahoitti Vesihuoltolaitosten
kehittämisrahasto.

Hankkeen tulokset tullaan julkaisemaan
vesihuoltolaitosten käyttöön
Vesilaitosyhdistyksen julkaisuna.

Vesihuoltolaitosten
kehittämisrahasto

Turvallisuustilanteen muutos

Ruotsalaismediat: Epäilty sabotaaesityritys Gotlannissa – vedenjakelu kohteena, vahvistaa kunta

3.3. 10:41 • Päivitetty 3.3. 12:38

Epäilyttäviä vesilaitosmurtoja nyt Saksassa – juomaveden käyttö kiellettiin, ilmavoimien varuskunta suljettiin

Saksassa tutkitaan jo toista epäiltyä sabotaaesityritystä, jonka kohteena on mahdollisesti ollut puolustusvoimien vesihuolto.

16.8.2024 13:34

Vesihuoltolaitokset kautta maan kohotetussa valmiudessa – ”Siellä on kohteita valokuvattu ja lennätetty dronea”

Helsingin seudulla on tehty tasaisesti havaintoja tiedustelusta vesihuollon kriittisissä kohteissa. Suojelupoliisin mukaan uhka kriittistä infrastruktuuria kohtaan on koholla.

29.6.2024 6:30

Taas uusi vesitornimurtoyritys ilmi

Vesitorniin yritettiin murtautua Sipoossa kahtena yönä peräkkäin.

28.6.2024 16:14

Valmiuskeskus varoittaa: Kahteen vedenpuhdistamoon murtauduttu,

TS Turku
27.6.2024 13.25

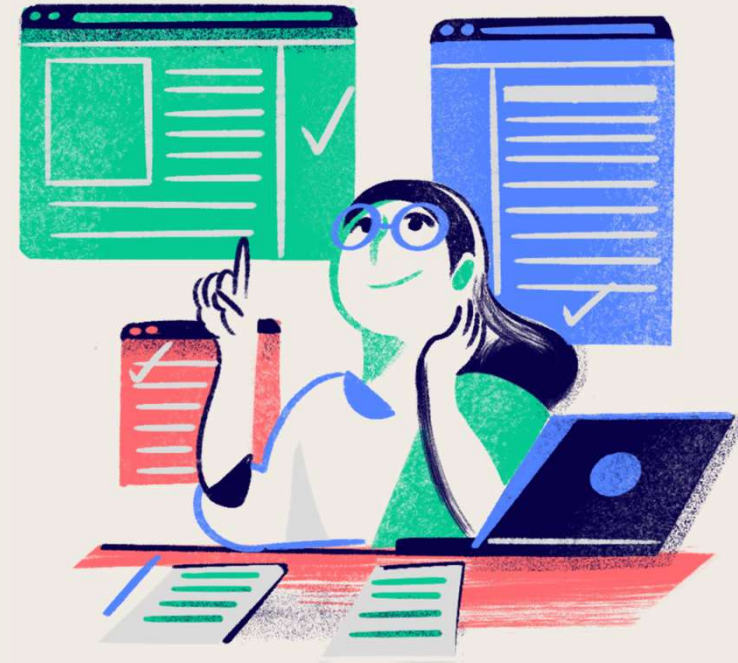
IS:n tiedot: Kahteen kriittiseen vesihuoltokohteeseen murtauduttu Tampereella

Epäillyt murrot ovat tapahtuneet kuukauden aikana.

27.6.2024 19:38

VESFY-hanke vastaa tunnistettuihin haasteisiin

- Vesihuollon yhtenäiset periaatteet fyysiselle suojaukselle
- Kriittisen infrastruktuurin suojaaminen
- Riskiperusteinen lähestymistapa ja kehittäminen koko toimialalle
- Käytäntöön sovellettavat työkalut
 - Nykytilan arviointi yhtenäisellä mallilla
 - Suojaustason määrittäminen riskiperusteisesti
 - Kehittämistoimien ja investointien priorisointi
 - Tuki lakisääteisille vaatimuksille

Hankkeen lopputuotokset

FYYSISEN TURVALLISUUDEN OPAS

- Hallinnollinen turvallisuus
- Riskienarviointi ja riskienhallinta
- Fyysinen turvallisuus
- Jatkuvuuden varmistaminen
- Fyysisen turvallisuuden elinkaari ja omaisuudenhallinta
- Poikkeusoloihin varautuminen

1. Ohjaavat muut asiakirjat

2. Fyysisen turvallisuuden hinta-arviot

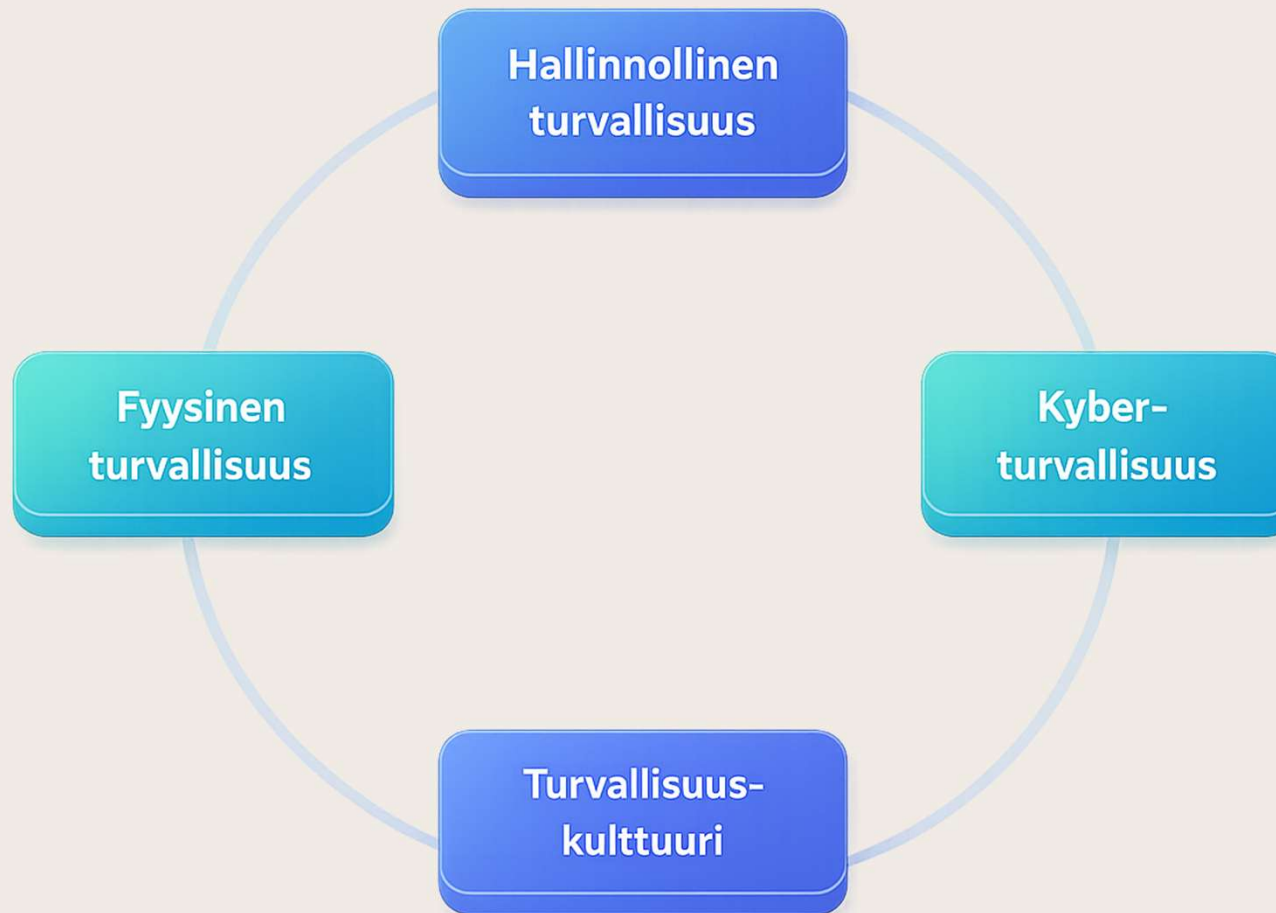
3. Kehäsuojausmallin esimerkkiratkaisut

4. Kulunhallinnan ja pääsynhallinnan periaatteet

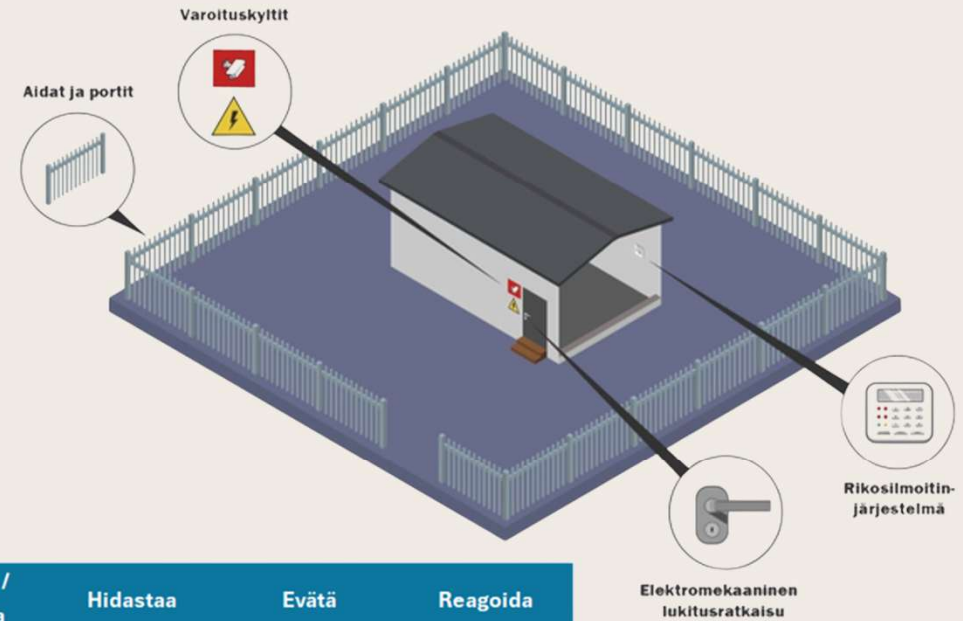
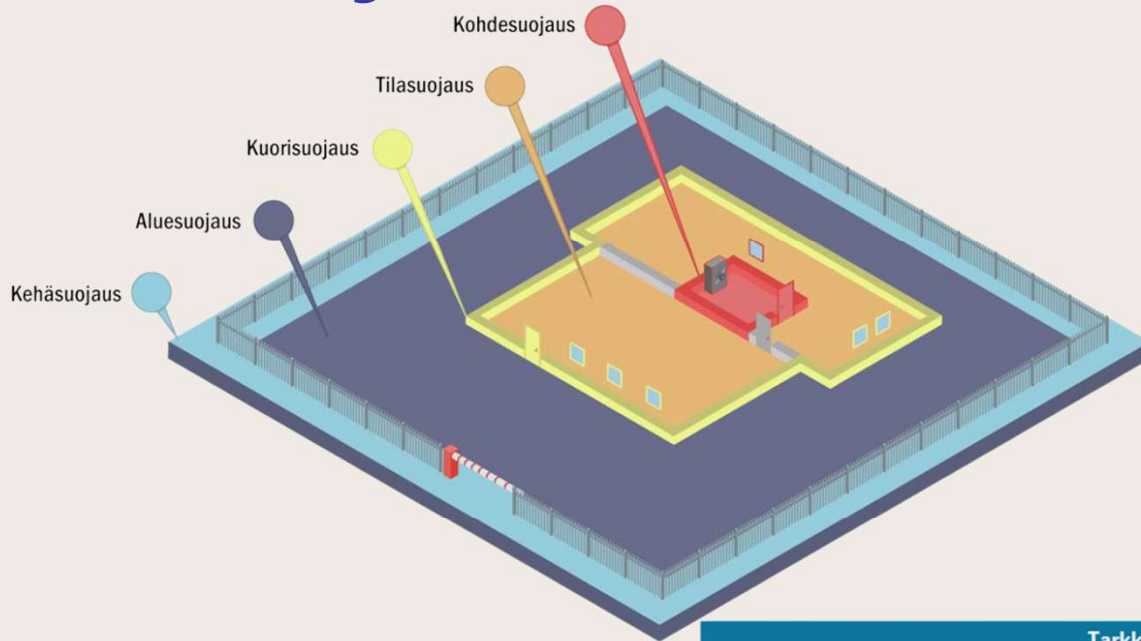
5. Vesihuoltolaitoksen nykytilan esiarviointi

6. Työkalu fyysisen turvallisuuden arviointiin

Turvallisuuden kokonaisuus

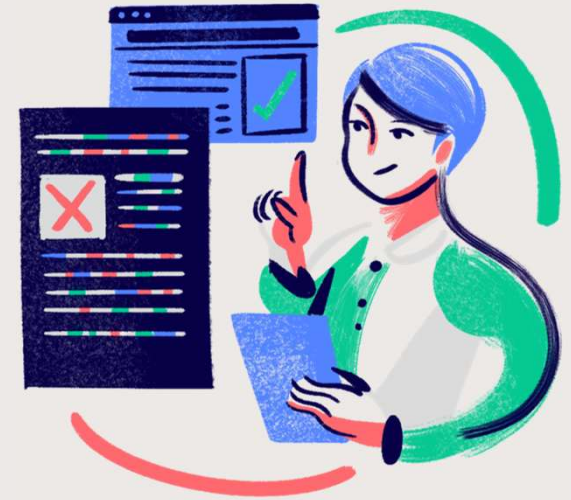

Käytännön esimerkkejä hankkeesta

	Estää	Havaita	Tarkkailla / Tunnistaa	Hidastaa	Evätä	Reagoida
Kameravalvontajärjestelmä	X	✓	✓	X	X	✓
Kulunvalvontajärjestelmä	✓	✓	X	X	✓	X
Rikosilmoitinjärjestelmä	X	✓	✓	X	X	✓
Rakenteellinen suojaus	✓	X	X	✓	✓	X
Lukitustekniikka	✓	X	X	✓	✓	X
Vartiointipalvelut	✓	✓	✓	X	X	✓

Työkalu fyysisen turvallisuuden arviointiin

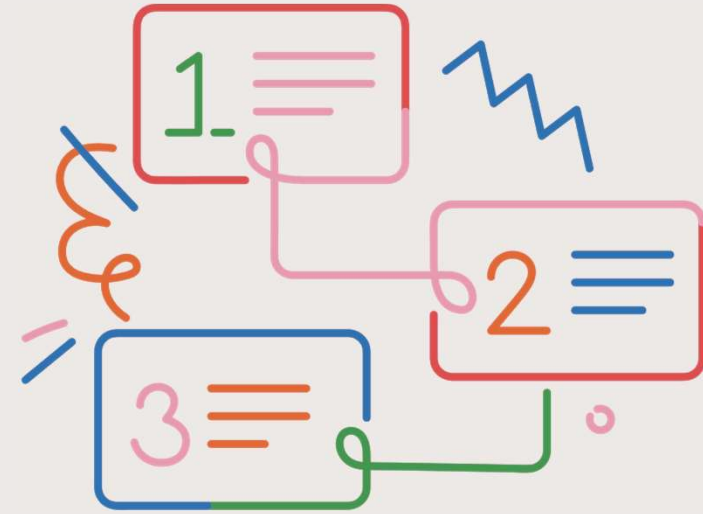
Mitä työkalulla tehdään?

- Työkalu auttaa muuttamaan fyysisen turvallisuuden yleiset periaatteet konkreettisiksi **kohde- ja tilakohtaisiksi toimenpidesuosituksiksi**.
- Työkalu ei korvaa riskienarviointia eikä asiantuntijaharkintaa.
- Tarkoituksena on tarjota yhtenäinen ja perusteltu menetelmä fyysisen turvallisuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Millaista tietoa käyttäjä syöttää?

Arvioinnissa huomioidaan mm.:

- Kohteen perustiedot
- Kohteen merkitys ja kriittisyys toiminnalle
- Tilojen käyttötarkoitus
- Nykyiset suojausratkaisut
- Nykytilan vastaavuus kriittisyysluokan mukaisiin suosituksiin

Työkalun toimintamalli

TYÖKALUN SISÄLTÖ (Excel-pohjainen)

1. Kohdetiedot
2. Kriittisyyden arviointi
 - 8 väittämää, josta muodostuu kriittisyysluokka
3. Kohteen alueen ja kuoren fyysisen turvallisuuden suositukset
 - 12 väittämää, josta muodostuu kriittisyysluokkaan perustuvat suositukset
4. Kohteen tilojen fyysisen turvallisuuden suositukset
 - Muodostuu määritellyn turvallisuusvyöhykkeen mukaan

Työkalu ei jää arvioinniksi vaan ohjaa käytännön kehittämistoimenpiteisiin!

Mitä käyttäjä saa lopputuloksena?

- Kohdekohtaisen kriittisyysarvion
- Turvallisuusvyöhykkeet tilakohtaisesti
- Toimenpidesuosituksset
- Vastuuhenkilöt
- Aikataulutuksen
- Suojaustason määrittämisen kriittisyysluokituksen mukaisesti

A	B	C	D	E	F
2		Ohjesivu Tämä sivu sisältää koonnin työkalun vaiheista ja niiden merkityksestä. Arviointi perustuu ajatukseen siitä, että kohde (rakennus tai rakennelma) voidaan arvioida kriittiseksi, mutta kaikki sen sisällä ei välttämättä ole kriittistä. Siksi arviointiprosessi etenee kohteen kriittisyysarviointista eri tilojen arviointiin ja luokitteluun.		SELITYKSET Kohteella tarkoitetaan rakennusta, jonka sisällä on tiloja tai pelkkä rakennelma (esim. kaivo, pumppu). Tilalla tarkoitetaan kohteen sisällä olevaa rajattua aluetta, joka voi esimerkiksi sisältää laitoksen toiminnalle kriittisen laitteen, järjestelmän tai toiminnon.	
3		Kaikki arviointiin liittyvät tiedot täydennetään välilehdelle "Arviointi ja suositukset" . Välilehteä voi kopioida työkalussa. Täytä vähintään kohdat, joissa lukee "Valitse" tai "Arvioija täyttää" . Yksittäiset solut sisältävät tarkentavia ohjeita. <u>Täytä tiedot ohjeistuksen mukaisessa järjestyksessä, koska työkalu hakee tiettyjä tietoja valmiiksi muihin soluihin.</u> Arvioinnissa voit hyödyntää tarkasteltavan kohteen pohjakuvia, jos ne ovat saatavilla. On suositeltavaa, että arvioinnin tekee sellainen taho, joka tuntee kohteen ja sen toiminnot.			
4					
5		1. Kohteen tietojen täydennys Täydennä arvioitavan kohteen osalta siihen liittyvät tiedot: Laitos, käyntiosoite ja arvioitava kohde. Kohteen kriittisyyden voit määrittää sen jälkeen, kun olet tehnyt kohdan 2. kriittisyysarvioinnin sekä tarvittaessa oma-arvioinnin. Voit täydentää kohteeseen liittyviä erityishuomioita kohtaan "Huomiot / poikkeavuudet luokitteluun".		Kriittisyysluokkia kuvaavat värit 1. Varmistettava, jos mahdollista 2. Varmistettava aina 3. Varmistettava aina, korkealla tasolla	
6					
7		2. Kriittisyyden arviointi Arvioitavaa kohdetta ja sen sisältämien tilojen ja toimintojen kriittisyyttä arvioidaan toiminnan ja huoltovarmuuden näkökulmasta. Arvioijan tehtävä on vastata kohteen kriittisyysluokitteluun vaikuttaviin väittämiin. Työkalu antaa automaattisesti suosituksen kyseiselle kohteelle suositellusta kriittisyysluokasta arvioijan vastauksiin perustuen.			
8					
9		3. Kohteeseen liittyvät väittämät ja fyysisen turvallisuuden suositukset Tässä osuudessa arvioidaan kohteeseen liittyviä fyysisen turvallisuuden suojauskeinojen tarpeita. Tämä osuus sisältää väittämiä, joihin vastaamalla saat suosituksia erilaisista suojausratkaisuista riippuen kohdassa 2 määritetystä kohteen kriittisyysluokasta. Työkalu antaa automaattisesti suosituksen kyseiseen väittämään liittyen.			
10					
11		4. Tilojen määrittäminen ja niiden kriittisyysluokan määrittäminen sekä fyysisen turvallisuuden suositukset Tässä osuudessa tunnistetaan kohteen eri tilatyyppit ja määritetään niille soveltuvat kriittisyysluokat. Tiloille määritetty kriittisyysluokan mukaisesti automaattisesti fyysisen turvallisuuden suojauskeinojen suositukset. Tiloja koskevat fyysisen turvallisuuden suojauskeinojen suositukset ovat määritetty ennalta ja ne ovat sidoksissa			
12					
13		5. GAP-arviointi, toimenpideyhteenveto ja vastuuhenkilön määrittäminen Arvioidaan vastaako nykytila annettuja suosituksia (vastaa, vastaa osittain, ei vastaa, ei sovelly) Täydennetään arvioijan toimesta vielä kirjallisella kuvauksella, miten nykytila vastaa tai ei vastaa suositusta. Täydennetään arvioijan toimesta kirjallisella kuvauksella mm. mitä toimenpiteitä tehdään ja mihin mennessä toimenpiteet tulee olla tehty. Täydennetään arvioijan toimesta kuka toimenpiteiden toteuttamisesta vesihuoltolaitoksella vastaa. Tällä yhteenvedolla pystytään perustelemaan suositellun suojauskeinojen tarpeellisuus, toteamaan kehitys- ja päivitystarpeet sekä määrittämään niille toteutusaikataulu ja vastuuhenkilö(t).			
14					
15		6. Suositusten selitykset Tältä välilehdeltä löydät tarkentavat kuvaukset erilaisista suojauskeinoista.			
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					
32					
33					
34					
35					
36					
37					
38					

YHTEISTYÖHANKE VALTAKUNNALLISELLA KATTAVUUDELLA

HSY

ALVA

HS-Vesi

Kymen Vesi

KUOPION VESI

LAHTIAQUA

TURUN
VESIHUOLTO

OULUN VESI

PORIN VESI

TAMPEREEN

Vesi

Kouvolan Vesi

VESIHUOLLON FYYSISEN TURVALLISUUDEN YHTEISHANKE **VESFY**

